

— men det maa vi ogsaa tilskrive hans Ungdom her i Thinget — hvorfor jeg — han gjorde mig den Ære særligt at nævne mig — ifjor ikke vilde gaa ind paa et Lovforslag, skjøndt den daværende Kultusminister vilde give fri Raadighed over de Midler, der fremkom ved Tiendens Overskud, hvorimod vi da forlangte fast Pengeløn og Tiendens Inddragelse, og at vi heller ikke nu, da den ærede Minister vil give os faste Lønninger og vil inddrage Tienden i en særlig Fond, ville gaa den Vej. Det vilde det ærede Medlem have kunnet forstaa, naar han havde overværet Forhandlingerne om denne Sag i en Snæs Aar, thi tidligere, før vi havde den ulykkelige Kirkekommission, var der ikke Tale om at blive ved at lønne med Byg; da holdt man sig til, at der skulde og burde lønnes med Penge, men det er den høifalige Kommission, der har bragt Forvirring i dette Forhold. Angaaende en egen Fond vil det ogsaa erfares af Begyndelsen af den Betænkning, jeg har oplæst, at et meget indflydelsesrigt Medlem foruden det ærede Medlem, der nu er Minister, delte den Mening og bestemt indtog den Stilling, at der ikke burde være Tale om nogen særegen Fond. Det ærede Medlem vilde altsaa, naar han havde sat sig ind i den nyere Tid, istedetfor at drukne sig i den gamle Tid, have set, at der stedse har været to Hovedprinciper, om hvilke man har stridt, nemlig Spørgsmaalet om Lønning i Penge og Inddragelsen af Tienden i Statskassen med den samme Myndighed over disse Midler som over andre Statsmidler. Naar et af disse Punkter tilbydes, men ikke det andet, er det begribeligt, at de, der staa paa et bestemt Standpunkt i denne Sag, ikke kunne gaa ind paa at modtage det. Der er nu fremkommet den overmaade interessante Kjendsgjæring, som nødvendig maa støtte denne Sag i Fremtiden, at en Regjering i Fjor har givet os det ene Punkt, men har holdt igjen paa det andet, medens en anden Regjering nu vil give os det andet Punkt, men tager det tilbage som den forrige Regjering gav os. Naar vi nu kunde faa disse to Ministerier slaaede sammen i det følgende Ministerium, kunde vi faae begge Punkter paa eengang. (Kirke- og Undervisningsministeren: Eller ogsaa intet af dem!) Eller ogsaa intet af dem. Men i saa Fald kunde Sagen stille sig lige saa uigen-nemførlig som ethvert af de tidligere Forslag, hvorimod Udfigterne vilde være bedre, naar Regjeringen vilde give efter paa begge Punkter (Bagger: 1871). Det ærede Medlem minder om 1871, men det skulde han ikke gjøre, thi jeg tror, at de, der hidtil ere komne dermed, have faaet Erfaring for, at det er Noget, de ikke let skulde komme ind paa. Naar det ærede Medlem taler om 1871, skal han holde sig til den daværende Kultusminister, det nuværende Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Gall). Dablen fra det Aar hviler paa det ærede Med-

lem, som dengang var Kultusminister, men da jeg ikke antager, at det ærede Medlem for Thisted Amts 3die Valgkreds (Bagger) har Lyst til at give den forrige Kultusminister paa Hovedet, skulde han helst tie stille med 1871 (Gall: Tilstræffelig modbevist!). Jeg skal ikke opholde det ærede Thing længere; saavidt jeg huster har jeg nu omtrent udtalt, hvad jeg for Dieblirket ønsker at udtale om denne Sag.

Th. Nielsen: Jeg vil indskrænke mig til et Par Bemærkninger. Det ærede Medlem for Thisted Amts 3die Valgkreds (Bagger) mente, at nu havde vi betonet noget Andet end tidligere, men han er jo allerede af den ærede foregaaende Taler blevet oplyst om, at det ikke er Tilfældet; jeg har i alt Fald ikke faaet, hvad jeg tidligere har betonet, og derfor har jeg netop talt udførligt om Pengelønningerne i Dag, som jeg altid har gjort, og om den Anvendelse, de haave faaet, for at man ikke senere skulde komme og sige, at nu betoner jeg noget Andet, end jeg tidligere har gjort. Det ærede Medlem forekom mig ellers at tiltro dette Thing virkelig smaa Gvner, naar han fandt det nødvendigt at oplyse os om, at Gnevoldsmagten har været berettiget til at give Love og Reskripter angaaende Kirkegodsset. Det er en Selvsølge, at den kunde gjøre det lige saa meget den vilde, og den fri Anvendelse, som Gnevoldsmagten har gjort af Kirkeindtægterne, kunde netop lede til at vise det Modsatte af, hvad det ærede Medlem vilde, nemlig at den nuværende Lovgivningsmagt har den samme Frihed, og som bekendt ert Lovgivningsmagten nu overgaaet til andre Faktorer. Det ærede Medlem kom dernæst for Dørigt med en besynderlig Kuriositet. Han sagde, at Kongens Stilling var ganske eiendommelig; thi han skulde være Medlem af Folketirken; men hvor staaer det? Der staaer i Grundloven, at Kongen skal være Medlem af den evangelisk-lutheriske Kirke, men hvor staaer det, at den evangelisk-lutheriske Kirke og Folketirken er Et og det Samme. Den tidligere Minister har erkjendt, at det er ikke Et og det Samme, og jeg tror, det maa erkjendes, ligesom det maa erkjendes, at den hellige almindelige Kirke ikke er det Samme som den danske Folketirke. Den danske Folketirke kan være en Del af den evangelisk-lutheriske Kirke, men den evangelisk-lutheriske Kirke er et meget videre Begreb. Kongen kan meget godt være Medlem af et Samfund i Lybskland eller Danmark, der staaer paa den evangelisk-lutheriske Bekjendelse, uden derfor at høre til Folketirken (Modsigelse), der staaer ikke i Grundlovens § 3 Noget om at de to Begreber falder sammen (Modsigelse). Nei! der staaer: „Den evangelisk-lutheriske Kirke er den danske Folketirke“; men at den danske Folketirke er saa vid, at den rummer hele den evangelisk-lutheriske Verden havde jeg ikke troet. Jeg troede, at det ærede Medlem (Chr. Rimestad)